

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ (ОБЩА ЧАСТ)“

ЗА СПЕЦ: „Финанси“; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 5

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 15 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	15
в т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	9
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	225
в т.ч.:	
• ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ КОНСУЛТАЦИИ	8
• САМОПОДГОТОВКА	217

Изготвили програмата:

1.
(Доц. д-р Людмил Найденов)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (Проф. д-р Стефан Вачков)

I. АНОТАЦИЯ

Обучението по дисциплината „Публични финанси (Обща част)“ преследва две основни цели. На първо място, да представи нови знания за концепциите и базовите идеи чрез които съвременната икономическа теория обяснява необходимостта, ролята, организацията и резултатите от дейността на публичния сектор в пазарната икономика. На второ място, да осигури информацията относно динамиката и въздействието на публичните приходи и разходи (централни и местни) и да формира умения за управление на тяхната структура и насоченост.

Учебната дисциплина “Публични финанси” (Обща част) има за предмет на анализ финансовите аспекти на дейността на държавата и институциите от общественения сектор и способства за разширяване на знанията, формирани от дисциплините “Макроикономика“ и „Въведение във финансите“. Курсът осигурява теоретичния фундамент, методологичния инструментариум и законодателната база, необходими при изучаване на дисциплините “Осигурителни системи и фондове” и „Данъчно облагане”.

За постигане на очертаните цели се прави критичен анализ на икономическата роля на държавата в пазарното стопанство, изследват се особеностите на производството и доставката на национални и местни публични блага и се дискутират теоретичните и практически проблеми на бюджетните системи и бюджетните решения. В тази връзка се представят нови знания и се формират умения за работа с бюджетна документация и за изграждане на бюджети в публичния сектор. Специално внимание се отделя на теорията за държавните разходи и се анализират социалните и икономически ефекти на данъчното облагане. В обхвата на дисциплината попадат и въпросите, касаещи дълговото финансиране на публични проекти и съвременните форми на организация и мениджмънт на публичния сектор. Придобитите знания и умения намират приложение в практиката на институциите от държавния сектор.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
ТЕМА 1. ПУБЛИЧЕН СЕКТОР И ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ	
1.1	Понятие за публични финанси. Публични финанси или икономика на публичния сектор
1.2	Икономическа необходимост от държава и публичен сектор
1.3	Структура, роля и характеристики на публичния сектор
1.4	Ефективност на използване на ресурсите в публичния сектор
ТЕМА 2. ПАЗАРНИ ДЕФЕКТИ – ВЪВЕДЕНИЕ В ПРОБЛЕМА	
2.1	Понятие за пазарен провал (дефект) и типология на пазарните провали. Непазарни дефекти
2.2	Несъвършената конкуренция като пазарен провал
2.3	Външните ефекти като пазарен провал
2.4	Варианти за решение на проблема с външните ефекти
2.5	Асиметричната информация като пазарен провал
ТЕМА 3. ПУБЛИЧНИ БЛАГА	
3.1	Публичните блага като пазарен провал. Чисти публични блага
3.2	Подход на Пигу

3.3	Ефективно осигуряване на публични блага
3.4	Понятие за смесени и клубни блага
3.5	Оптимално предлагане на клубни блага: модел Бюкенън
ТЕМА 4. ПУБЛИЧЕН ИЗБОР	
4.1	Понятие и механизъм на публичния избор
4.2	Парадокс на Кондорсе и теорема за невъзможността на К. Ароу
4.3	Роля на медианния избирател и на групите със специални интереси
4.4	Политически бизнес цикъл
ТЕМА 5. ДЪРЖАВНИ РАЗХОДИ	
5.1	Дефиниране, роля и класификация на публичните разходи
5.2	Теории за растежа на публичните разходи
5.3	Методи за анализ и оценка на публични проекти
5.4	Държавни разходни програми – теоретични основания и национална практика
ТЕМА 6. ПРИХОДНА СИСТЕМА НА ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР	
6.1	Дефиниране, роля и класификация на публичните приходи
6.2	Източници и методи за акумулиране на държавни приходи
6.3	Форми на държавни приходи – обща характеристика
6.4	Приходна система на Р. България
ТЕМА 7. ДЪРЖАВНИ ЗАЕМИ И ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ	
7.1	Държавни заеми – видове, начини за сключване и начини за погасяване
7.2	Дефиниция за национален, държавен, брутен и нетен дълг
7.3	Индикатори за дългова тежест. Количествени методи за оценка на равнището на задлъжнялост
7.4	Държавният дълг на Р. България в началото на ХХI век
ТЕМА 8. ВЪВЕДЕНИЕ В ТЕОРИЯТА НА ПУБЛИЧНИЯ ДЪЛГОВ МЕНИДЖМЪНТ	
8.1	Понятие и цели на дълговия мениджмънт
8.2	Рискове свързани с управлението на дълга
8.3	Активна и пасивна стратегия на дълговия мениджмънт
8.5	Управление на задлъжнялостта в условията на дългова криза
ТЕМА 9. БЮДЖЕТ И БЮДЖЕТНА СИСТЕМА	
9.1	Понятие и характеристики на бюджета
9.2	Принципи за изграждане на бюджета
9.3	Извънбюджетни фондове – предназначение, предимства и недостатъци
9.4	Бюджетна система (структура). Характеристика на отделните звена от бюджетната структура
ТЕМА 10. БЮДЖЕТНО ПЛАНИРАНЕ И ТЕХНОЛОГИЯ НА БЮДЖЕТНИЯ ПРОЦЕС	
10.1	Теоретични основи и методи на бюджетно планиране

10.2	Програмно-целево бюджетно планиране - етапи и предимства.
10.3	Роля на бюрократа
10.4	Бюджетен процес – понятие, цели, етапи
10.5	Теоретични основи и методи на бюджетно планиране
ТЕМА 11. МЕСТНИ ФИНАНСИ И МЕСТНИ ПУБЛИЧНИ БЛАГА	
11.1	Вертикална структура на публичния сектор. Финанси на централната власт и местни финанси
11.2	Характеристики на местните публични блага
11.3	Оптимално предлагане на местни публични блага
11.4	Разходи и приходи на местните власти
ТЕМА 12. ФИСКАЛНА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЯ	
12.1	Понятие и необходимост от децентрализация. Фискална еквивалентност
12.2	Икономически и политически ползи от фискалната децентрализация
12.3	Рискове на фискалната децентрализация
12.4	Измерване степента на децентрализация на публичния сектор

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

Учебни ресурси: за подготовката по дисциплината студентите могат да ползват следните учебни ресурси: мултимедийни презентации – разработени на PowerPoint и/или друг специализиран софтуер.

Учебни дейности: разписание и обратна връзка със студентите чрез форум и чат.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Задание	1	45
1.2.	Електронен тест	1	60
Общо за семестриален контрол:		2	105
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (присъствен тест)		
Общо за сесиен контрол:		1	120
Общо за всички форми на контрол:		3	225

¹ Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инструкция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Публични финанси“, качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Коцев, Цв., Т. Владимирова и др., Публични финанси, Варна, 2008 г.;
2. Brown, S., P. Jackson, Икономика на публичния сектор, Адаптиран вариант под общата редакция на Г. Манлиев, София, 1998;
3. Стиллиц, Дж., Икономика на държавния сектор, София, 1996;
4. Герчева, Св., Данъчното бреме на домакинствата и предизвикателствата на кризата, Доклад пред Международна юбилейна конференция „Световната криза и икономическото развитие“, Варна, май 2010;
5. Брусарски, Р., Теория на публичните финанси, София, 2007 г.;
6. Николов, Ч., Д. Стоилова и Е. Ставрова, Публични финанси, Благоевград, 2007 г.;
7. Rosen, H., T. Gayer. Public Finance, 10 ed., McGraw-Hill Education, 2013.